

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **H. B.**, zast. Mgr. Terezou Bártovou, LL.M., advokátkou, se sídlem Španělská 770/2, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2021, č. j. MPSV-2021/139374-916, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 11. 2022, č. j. 54 Ad 16/2021-60,

t a k t o :

- I. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 15. 11. 2022, č. j. 54 Ad 16/2021-60, **se zrušuje**.
- II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 8. 2021, č. j. MPSV-2021/139374-916, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši celkem **1.300 Kč**, k rukám její zástupkyně Mgr. Terezy Bártové, LL.M., advokátky, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- IV. Ustanovené zástupkyni žalobkyně Mgr. Bc. Ivě Jónové, advokátce, **se nepřiznává** odměna a náhrada hotových výdajů za zastupování žalobkyně v řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I.

[1] Úřad práce České republiky – Krajská pobočka v Ústí nad Labem (dále jen „správní orgán prvního stupně“) rozhodnutím ze dne 26. 11. 2018, č. j. 233604/2018/UUA, přiznal žalobkyni podle § 4 odst. 1, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně od srpna

2018, neboť shledal, že žalobkyně je osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) téhož zákona.

[2] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) změnil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně tak, že žalobkyni podle § 7, § 8, § 9, § 11 a § 13 zákona o sociálních službách přiznal od srpna 2018 příspěvek na péči ve výši 4.400 Kč měsíčně, neboť žalobkyni shledal závislou ve stupni II – středně těžká závislost podle § 8 odst. 2 písm. b) téhož zákona.

II.

[3] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví specifikovaným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Krajský soud dospěl k závěru, že doplňující posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Plzni (dále jen „posudková komise v Plzni“) ze dne 11. 8. 2021, podle nějž žalobkyně nezvládá základní životní potřeby komunikace, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost, je přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Krajský soud tento závěr učinil na základě zjištění, že tato posudková komise vycházela z rozsáhlé lékařské dokumentace ošetřujícího [obsahuje citlivé údaje] žalobkyně z let 2017 až 2019, s níž nebyl vydaný posudek ze dne 11. 8. 2021 v rozporu. Současně poukázal na to, že posudková komise v Plzni uznala na rozdíl od posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Ústí nad Labem (dále jen „posudkový lékař“), který dne 31. 10. 2018 vypracoval první posudek ve věci se závěrem o nezvládnutí tří základních životních potřeb (péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost), navíc nezvládnutí dalších tří základních životních potřeb (komunikace, oblékání a obouvání a tělesné hygiena).

[5] K žalobní námitce týkající se zvládnutí základní životní potřeby orientace krajský soud uvedl, že podle doložené dokumentace včetně zpráv z hospitalizací je žalobkyně orientovaná osobou a místem, pouze jednorázově neorientovaná situací a nepřesně časem. Krajský soud připomněl, že posudek posudkové komise v Plzni ze dne 11. 8. 2021 byl vypracován jako doplňující k posudku téže komise ze dne 19. 2. 2020. Posudková komise v něm přesvědčivě vysvětlila, proč neuznala jako nezvládnutou základní životní potřebu orientace a odklonila se od předchozích závěrů Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Ústí nad Labem (dále jen „posudková komise v Ústí nad Labem“). Krajský soud poukázal na to, že podle Instrukce náměstkyně Ministerstva práce a sociálních věcí pro řízení sekce sociálně pojistných systémů č. 15/2016, na niž odkazovala žalobkyně, občasná ztráta orientace v čase, pokud není každodenní, neznamena neschopnost zvládat tuto základní životní potřebu. V případě žalobkyně přitom bylo na základě sociálního šetření zjištěno, že orientaci po bytě zvládá, stejně jako bez potíží pozná svého partnera a jeho matku, že intelektuální funkce jsou u žalobkyně zachovány, je orientována všemi směry a nebyla u ní zjištěna deteriorace intelektu. Krajský soud tedy neshledal žalobní argumentaci vztahující se k nezvládnutí dalších základních životních potřeb (orientace, výkon fyziologické potřeby a stravování) za důvodné. Jelikož krajský soud shledal posudek posudkové komise v Plzni ze dne 11. 8. 2021 přesvědčivým, úplným a objektivním, nedal za pravdu ani namítanému nedostatečnému zjištění skutkového stavu věci.

pokračování

[6] Krajský soud k namítané nepřítomnosti žalobkyně při jednání posudkové komise dále uvedl, že v právních předpisech není výslovně uvedeno, že při tomto jednání v rámci posouzení stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby v řízení o příspěvku na péči má být posuzovaná osoba přítomna, či dokonce vyšetřena. Posudková komise v Plzni měla v daném případě k dispozici dostatečnou podkladovou dokumentaci a mohla zdravotní stav posoudit i bez přítomnosti žalobkyně. Stejně tak nebyl žalovaný povinen nechat o zdravotním stavu žalobkyně vypracovat znalecký posudek, jak také žalobkyně požadovala. Podle krajského soudu byl zdravotní stav žalobkyně posouzen dostatečně, napadené rozhodnutí bylo v tomto smyslu rozsáhle odůvodněno a námitky žalobkyně řádně vypořádány. Závěrem krajský soud vysvětlil důvody, které jej vedly k tomu, že neprovedl některé z žalobkyní navrhovaných důkazů. K nevyhovění návrhu na vypracování znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví [obsahuje citlivé údaje], konkrétně uvedl, že pro jeho vypracování neshledal opodstatnění, neboť zdravotní stav žalobkyně vyhodnotila posudková komise v Plzni, z jejíchž závěrů, které shledal úplnými a přesvědčivými, vycházel.

III.

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní proti napadenému rozsudku brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Podle stěžovatelky přistoupil krajský soud k hodnocení úplnosti, objektivitě a přesvědčivosti podkladových posudků formalisticky; spokojil se s tím, že tyto posudky byly k námitkám žalobkyně vypracovávány opakovaně. Žalovaný se podle žalobkyně jasně nepostavil ke vzájemnému vztahu mezi posudkem posudkové komise v Plzni a posudkové komise v Ústí nad Labem. Stěžovatelka má za to, že tím, že došlo k vypracování posudku posudkovou komisí v Plzni, žalovaný přistoupil na její námitky ohledně nepřesvědčivosti původního posudku posudkové komise v Ústí nad Labem. Současně však odmítl přiznat tomuto posudku posudkové komise v Plzni povahu revizního či srovnávacího posudku. Posudková komise v Plzni následně vyšla i z posouzení provedeného posudkovou komisí v Ústí nad Labem, včetně provedené lékařské prohlídky stěžovatelky, tedy fakticky neprováděla srovnání s tímto posudkem či jeho revizi, ale s posudkem posudkového lékaře. Dle stěžovatelky tak nebyl naplněn revizní účel nového posudku posudkové komise v Plzni, neboť ten převzal předchozí posudkové zhodnocení a neodstranil jeho vady. Přitom sám žalovaný dospěl k závěru o nepřesvědčivosti posudků posudkové komise v Ústí nad Labem a první posudek posudkové komise v Plzni zase shledal nepřesvědčivým krajský soud ve svém prvním rozsudku (ze dne 29. 5. 2021, č. j. 54 Ad 5/2020-38). Tyto posudky tak nelze pokládat za relevantní podklady pro rozhodování a posuzování stěžovatelčina zdravotního stavu. Stěžovatelka zdůrazňuje, že posudkové závěry jsou v přímém rozporu se zdravotní dokumentací jejího ošetřujícího [obsahuje citlivé údaje], a to zejména co do posouzení základní životní potřeby orientace. Krajský soud byl povinen se tímto rozporem zabývat, místo toho však zbytečně polemizoval o možnosti užití kompenzačních pomůcek a možnosti podat opakovaně žádost o změnu výše přiznaného příspěvku na péči.

[9] Krajský soud podle stěžovatelky také nesprávně posoudil její námitku týkající se neprovedení lékařské prohlídky posudkovou komisí v Plzni. Byť si je stěžovatelka vědoma

toho, že provedení lékařské prohlídky spadá do diskreční pravomoci předsedy posudkové komise, tato diskreční pravomoc má však své limity a nesmí se jednat o svévolnou úvahu. Krajský soud podle stěžovatelky také mylně vyložil žalobní tvrzení týkající se nevhodného průběhu lékařské prohlídky, kterou dne 4. 1. 2019 provedla posudková komise v Ústí nad Labem. Důvodnost námitek stěžovatelky proti této prohlídce přitom našla odraz v postupu žalovaného, který nechal vypracovat další posudek posudkovou komisí v Plzni. Závěr krajského soudu je tak v rozporu se setrvalým požadavkem stěžovatelky i s judikaturou Nejvyššího správního soudu, aby byla provedena její objektivní řádná lékařská prohlídka. Odmítnutí provedení této prohlídky nelze založit pouze na diskreci posudkové komise a neexistenci zákonné povinnosti, jak k věci přistoupil krajský soud. Závěry judikatury Nejvyššího správního soudu v této otázce je nutno na případ stěžovatelky aplikovat ne snad proto, že by neexistovala komplexní podkladová zdravotní dokumentace, ale proto, že závěry obou posudkových komisí jsou ve zřejmém vzájemném rozporu a současně je závěr o míře nesoběstačnosti stěžovatelky v rozporu s konstantními závěry ošetřujícího [obsahuje citlivé údaje], podle kterých je celodenně a každodenně závislá na pomoci třetí osoby, svého druha.

IV.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje kasační stížnost zamítnout. Má za to, že se krajský soud správně opřel o vypracované posudky posudkových komisí a své rozhodnutí přesvědčivě odůvodnil.

V.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti. Ta byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátkou.

[12] Nejvyšší správní soud se dále zabýval přijatelností kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., tedy otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Jedná se totiž o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[13] Nejvyšší správní soud předpoklady přijatelnosti kasační stížnosti podrobně vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem přesah vlastních zájmů stěžovatele. Z uvedeného usnesení tak vyplývá, že se o přijatelnou kasační stížnost může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; (3) pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] Stěžovatelka v kasační stížnosti k její přijatelnosti ničeho neuvádí, avšak vzhledem k povaze námitek vznesených v kasační stížnosti Nejvyšší správní soud *prima facie* nemohl

pokračování

vyloučit stěžovatelkou tvrzená pochybení týkající posouzení stupně stěžovatelčiny závislosti na pomoci jiné osoby. Z uvedeného důvodu přijal kasační stížnost k meritornímu přezkumu.

[15] Nejvyšší správní soud poté posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.)

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud nejprve pro přehlednost shrnuje rozhodné skutkové okolnosti projednávaného případu. Stěžovatelka podala dne 9. 8. 2018 žádost o příspěvek na péči z důvodu jejího dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, kvůli kterému nezvládá některé základní životní potřeby ve smyslu § 9 zákona o sociálních službách. Stěžovatelka trpí [obsahuje citlivé údaje], byla opakovaně hospitalizována a její stav se nedaří výrazněji a dlouhodoběji stabilizovat. Správní orgán prvního stupně dospěl na základě sociálního šetření a posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem k závěru, že stěžovatelka je závislá na pomoci jiné fyzické osoby podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách ve stupni I – lehká závislost, neboť nezvládá 3 základní životní potřeby (péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost), a přiznal žalobkyni příspěvek na péči ve výši 880 Kč. Stěžovatelka s tímto posouzením nesouhlasila, nepovažovala jej za správné a úplné a podala proti němu odvolání.

[18] Žalovaný v rámci odvolacího řízení požádal o posouzení stupně závislosti stěžovatelky posudkovou komisi v Ústí nad Labem, která v posudku ze dne 16. 9. 2019 vyslovila, že stěžovatelka ke dni vydání posudku nezvládala 4 základní životní potřeby (orientace, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost) a byla závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost, přičemž stejný stav dle této komise byl dán i ke dni 1. 8. 2018. Na základě žádosti zmocněnce stěžovatelky, jejího partnera T. Š. (dále jen „zmocněnec“), požádal žalovaný tuto posudkovou komisi o opětovné přezkoumání jejího zdravotního stavu za její osobní přítomnosti v rámci doplňujícího posouzení jejího zdravotního stavu. Posudková komise v Ústí nad Labem tak ke svému jednání dne 4. 12. 2019 přizvala stěžovatelku, při jednání ji vyslechla a následně nechala přešetřit lékařkou z oboru [obsahuje citlivé údaje]. Ani v tomto doplňujícím posudku však posudková komise v Ústí nad Labem neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového hodnocení. Zmocněnec stěžovatelky s tímto posouzením znovu nesouhlasil a požadoval vypracování znaleckého posudku.

[19] Žalovaný sice tomuto požadavku nevyhověl, nechal však opětovně provést sociální šetření (první se uskutečnilo dne 19. 9. 2018) a vypracovat srovnávací posudek k posudkům posudkové komise v Ústí nad Labem, tentokrát posudkovou komisi v Plzni. Ta v posudku ze dne 19. 2. 2020 dospěla k závěru, že stěžovatelka byla ke dni 1. 8. 2018 závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost a od 23. 1. 2020 (datum druhého sociálního šetření) je závislá ve stupni II – středně těžká závislost, neboť nezvládá 6 základních životních potřeb (komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost). Na základě tohoto posudku vydal žalovaný dne 7. 4. 2020 dřívější rozhodnutí ve věci č. j. MPSV-2020/69916-916, které však krajský soud zrušil zmíněným

rozsudkem ze dne 19. 5. 2021, č. j. 54 Ad 5/2020-38. V něm dospěl k závěru, že tento posudek posudkové komise v Plzni ze dne 19. 2. 2020 ve spojení s posudkem posudkové komise v Ústí nad Labem i jeho doplněním nelze považovat za úplný a přesvědčivý, tudíž žalovaný při posouzení věci vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu.

[20] S ohledem na tyto závěry krajského soudu požádal žalovaný posudkovou komisi v Plzni o doplnění jejího předchozího znaleckého posudku ze dne 19. 2. 2020. Ten byl podán dne 11. 8. 2021 a vyplynulo z něj, že stěžovatelka je již od 9. 8. 2018 (den podání žádosti o příspěvek na péči) osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost, neboť nezvládá 6 základních životních potřeb (komunikace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost). Na základě tohoto posudku vydal žalovaný napadené rozhodnutí.

[21] V kasační stížnosti nyní stěžovatelka brojí zejména proti nezohlednění vzájemných rozporů mezi posudky navzájem a také mezi posudky a závěry jejího ošetřujícího [obsahuje citlivé údaje]. Rovněž trvá na důvodnosti její námitky proti neprovedení lékařské prohlídky posudkovou komisí v Plzni.

[22] Podle § 7 odst. 2 zákona o sociálních službách, *nárok na příspěvek má osoba uvedená v § 4 odst. 1, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace.*

[23] Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Stupeň závislosti se odvíjí od zvládání základních životních potřeb specifikovaných v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Posouzení stupně závislosti osoby vychází především z posouzení jejího zdravotního stavu, což je odborně-medicínská otázka. Soudy by tak měly při rozhodování vycházet z vyjádření subjektů, které mají potřebné odborné znalosti, které soudy nemají a mít nemohou. Podkladem pro rozhodování soudů by tedy měly být např. závěry ošetřujícího lékaře, výsledky sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, tj. informace komplexně zahrnuté ve vyžádaném posudku. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je třeba na takový posudek, jako na rozhodující důkaz, klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, úplnost a přesvědčivost (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, či ze dne 16. 2. 2022, č. j. 3 Ads 187/2020-31).

[24] V souzené věci tedy bylo stěžejní otázkou, zda zvládání základních životních potřeb stěžovatelkou bylo komplexně posouzeno na základě veškeré dostupné a relevantní zdravotní dokumentace, a zda lze posudek posudkové komise v Plzni ze dne 11. 8. 2021 považovat za jednoznačný, úplný a přesvědčivý, jak dovodil krajský soud.

[25] Nejvyšší správní soud se při úvahách o této stěžejní sporné otázce nemohl nevšimnout, že v rámci projednávaného případu zaujali lékaři v rámci pěti vypracovaných

pokračování

posudků celkem čtyři různá posudková hodnocení. Na nezvládání tří základních životních potřeb (péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost) již od srpna 2018 jsou sice ve shodě, rozpor však nastává u dalších čtyř (orientace, komunikace, oblékání a obouvání a tělesná hygiena), na které již mají rozdílné pohledy. I sama posudková komise v Plzni se v doplňujícím posudku ze dne 11. 8. 2021 odchýlila od svého předchozího posudkového závěru ze dne 19. 2. 2020 (dle něj byla žalobkyně ke dni 1. 8. 2018 závislá na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I – lehká závislost a od 23. 1. 2020 závislá ve stupni II – středně těžká závislost, zatímco dle druhého posudku je žalobkyně závislá ve stupni II – středně těžká závislost již ode dne podání žádosti, tj. od 9. 8. 2018). Nutno zdůraznit, že přitom vycházely ze shodné zdravotní dokumentace.

[26] Stěžovatelka mimo jiné právě na základě těchto rozporů setrvale (již od doby podaného odvolání) namítá, že bylo na místě provést její lékařské vyšetření při jednání posudkové komise v Plzni, která ve věci vypracovala poslední posudek. Krajský soud při posouzení této námítky vycházel z premisy, že provedení lékařské prohlídky posuzované osoby při jednání posudkové komise spadá do diskreční pravomoci předsedy komise a ze zákona neplyne povinnost tuto prohlídku na jednání komise provádět a posuzovanou osobu k jednání posudkové komise přizvat. Opomenul však, že k otázce potřebnosti či vhodnosti osobního přeshetření posuzované osoby v posudkové komisi se již opakovaně ve své judikatuře vyjádřil Nejvyšší správní soud. Například v rozsudku ze dne 14. 9. 2011, č. j. 4 Ads 82/2011-7, uvedl, že *„přímé osobní vyšetření posuzované osoby lékařem okresní správy sociálního zabezpečení a posudkovou komisí by mělo být pravidlem. Takové pravidlo však nemůže platit bezvýjimečně a vždy musí být náležitě zohledněny konkrétní okolnosti projednávaného případu“*. Případný odklon od tohoto pravidla přitom musí být náležitě odůvodněn. Obdobně se Nejvyšší správní soud vyjádřil i v řadě dalších rozsudků (např. ze dne 31. 7. 2015, č. j. 8 Ads 138/2014-73, ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, či ze dne 17. 5. 2023, č. j. 6 Ads 100/2022-26). Jediný důvod, pro který krajský soud nepovažoval tento postup za opodstatněný v souzené věci, spočíval v tom, že se jedná o diskreční oprávnění posudkové komise.

[27] Pokud by osobní vyšetření posuzované osoby nemohlo přinést změnu ve zjištěném stavu, není jistě nutné takové vyšetření provést. To ostatně plyne i z výše citované judikatury. Vyšetření posuzovaného při jednání komise je však na druhou stranu základním prostředkem pro zjištění skutkového stavu. Posudková komise v Plzni, která vypracovala poslední posudek, ke svému jednání stěžovatelku nepředvolala a rozhodla pouze na základě listinných podkladů. Nejvyšší správní soud je přitom názoru, že zejména odlišné posudkové závěry, které z totožných listinných podkladů vyvodil posudkový lékař a dvě posudkové komise, které se věci postupně zabývaly, osobní vyšetření stěžovatelky vyžadovaly.

[28] Nejvyšší správní soud pro úplnost doplňuje, že nepřehlédl, že stěžovatelka byla přizvána k druhému jednání posudkové komise v Ústí nad Labem, při němž byla vyšetřena [obsahuje citlivé údaje] (viz výše). Na základě tohoto vyšetření posudková komise dospěla k některým novým závěrům, které z dosavadní lékařské dokumentace stěžovatelky nevyplývaly ([obsahuje citlivé údaje]). Nejen proti těmto zjištěním, ale zejména proti průběhu uvedeného vyšetření, pak stěžovatelka opakovaně brojila ve svých podáních směřovaných žalovanému ve správním řízení (považovala jej za *non lege artis*) a činila tak i v žalobě a nyní i v kasační stížnosti. Žalovaný na tyto výtky nijak nereagoval, neprošetřil

je a v napadeném rozhodnutí je toliko označil za ničím nepodložené osobní výhrady zmocněnce stěžovatelky. Posudková komise v Plzni rovněž nijak nereflektovala stěžovatelčiny výtky proti novým zjištěním posudkové komise v Ústí nad Labem ani proti samotnému průběhu vyšetření a ani na jejich základě nepřistoupila k vlastnímu prošetření stěžovatelčina zdravotního stavu, přestože se to v dané situaci jevílo jako přinejmenším vhodné. Místo toho z tohoto vyšetření při vypracování posledního posudku ze dne 11. 8. 2021 vycházela, a to přesto, že jejím úkolem dle dožádání žalovaného ze dne 20. 12. 2019 (resp. ze dne 9. 6. 2021 ve vztahu k doplňujícímu posudku) bylo zpracovat srovnávací posudek k posudkům posudkové komise v Ústí nad Labem.

[29] Se závěry krajského soudu a žalovaného o tom, že přítomnost stěžovatelky při jednání posudkové komise v Plzni nebyla nutná ani posudkově významná s ohledem na dostatečnost podkladové dokumentace, tedy Nejvyšší správní soud nesouhlasí. Byť lze uznat, že kvantitativně bylo shromážděno značné množství podkladové dokumentace, nelze bez dalšího dovodit, že tato dokumentace je též i obsahově (tedy kvalitativně) dostatečná pro učinění závěru o stupni závislosti stěžovatelky na péči jiné fyzické osoby, když postupně docházelo k opakovaným změnám posudkových hodnocení na základě téže dokumentace.

[30] Nejvyšší správní soud tedy na základě výše uvedeného uzavírá, že neprovedení osobního vyšetření stěžovatelky posudkovou komisí v Plzni v dané věci vzhledem k opakujícím se rozporům o stupni závislosti stěžovatelky na pomoci jiné fyzické osoby v posudkových závěrech založilo vadu řízení spočívající v neúplně zjištěném skutkovém stavu. Krajský soud tudíž pochybil, pokud napadené rozhodnutí přezkoumal se závěrem o jeho věcné správnosti vycházející z dostatečně zjištěného skutkového stavu. Kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. považuje Nejvyšší správní soud za naplněný.

[31] S ohledem na tento závěr se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat kasačními námitkami uplatněnými z kasačního důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., neboť by to s ohledem na nedostatečně zjištěný skutkový stav věci bylo předčasné.

VI.

[32] Ze všech shora uvedených důvodů považuje Nejvyšší správní soud kasační stížnost za důvodnou. Vzhledem k vytčeným vadám měl ke zrušení rozhodnutí žalovaného přistoupit již krajský soud podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto spolu se zrušením napadeného rozsudku rozhodl i o zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s., za přiměřeného použití § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.]. V něm je žalovaný povinen respektovat vyslovený závazný právní názor Nejvyššího správního soudu.

[33] Nejvyšší správní soud rozhodoval ve věci jako poslední, je proto povinen podle § 110 odst. 3 s. ř. s. rozhodnout o celkových nákladech soudního řízení. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka jako v řízení úspěšná účastnice má právo na náhradu nákladů řízení důvodně vynaložených v řízení proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl.

[34] Stěžovatelce v řízení o žalobě podle obsahu spisu krajského soudu žádné náklady nevznikly. V řízení o kasační stížnosti byla posléze (poté, co sdělila, že nemá důvěru

pokračování

k soudem ustanovené zástupkyni Mgr. Bc. Jónové – viz níže) zastoupena zvolenou advokátkou Mgr. Terezou Bártovou, LL.M. Pro určení výše nákladů za uvedeného právní zastoupení se užije vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). V řízení o kasační stížnosti učinila tato zástupkyně jeden úkon právní služby, a to přípravu a převzetí zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu]. Za tento úkon právní služby jí náleží mimosmluvní odměna ve výši 1.000 Kč [§ 9 odst. 2 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], neboť se jedná o nárok ze sociálního zabezpečení a paušální náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč [§ 13 odst. 4 advokátního tarifu], celkem tedy 1.300 Kč. Uvedená zástupkyně nedoložila, že by byla plátkyní daně z přidané hodnoty, o částku této daně se tudíž odměna a náhrada hotových výdajů nezvyšuje.

[35] Stěžovatelce byla na základě její žádosti usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2022, č. j. 4 Ads 292/2022-41, ustanovena zástupkyní pro řízení o kasační stížnosti Mgr. Bc. Iva Jónová, advokátka. Nejvyšší správní soud však ze soudního spisu nezjistil žádný úkon, který by bylo možné podřadit pod ustanovení § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za něž by ustanovené zástupkyni náležela náhrada. Uvedená zástupkyně ani v řízení o kasační stížnosti žádné náklady neuplatnila. Nejvyšší správní soud proto zástupkyni stěžovatelky náhradu odměny a hotových výdajů za její zastupování v řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu